EB Akademi

5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu

Hap Bilgiler · EKYS 2027

www.evrakburada.com/5018-sayili-kanun-konu-anlatimi

evrakburada.com

1 Amaç, Kapsam ve Temel İlkeler

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu (2003; hükümlerinin çoğu **1.1.2005**'te yürürlüğe girdi). **Amaç (md. 1):** kalkınma planı ve programlardaki hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının **etkili, ekonomik ve verimli** elde edilmesi ve kullanılması, **hesap verebilirlik** ve **malî saydamlığın** sağlanması için kamu malî yönetiminin yapısını, bütçelerin hazırlanıp uygulanmasını, muhasebeleştirme, raporlama ve malî kontrolü düzenlemek.

Kapsam (cetveller)	Kurumlar
Genel yönetim	Merkezî yönetim + sosyal güvenlik kurumları + mahallî idareler
(I) sayılı cetvel	Genel bütçeli idareler (ör. **Millî Eğitim Bakanlığı**)
(II) sayılı cetvel	Özel bütçeli idareler (ör. üniversiteler)
(III) sayılı cetvel	Düzenleyici ve denetleyici kurumlar
(IV) sayılı cetvel	Sosyal güvenlik kurumları

2 Bütçe İlkeleri ve Bütçe Takvimi

Bütçe ilkeleri (md. 13) — özet: makroekonomik istikrarla birlikte **sürdürülebilir kalkınma** · harcama yetkisi kanun ve CBK'lerle verilen görevler için kullanılır · bütçeler plan, stratejik plan ve **fayda-maliyet analizine** göre hazırlanır · bütçeler **izleyen iki yılın** tahminleriyle birlikte görüşülür · **saydamlık** · bütün gelir ve giderler **gayri safi** gösterilir · belirli gelirlerin belirli giderlere **tahsis edilmemesi** esastır · **gelir-gider denkliği** esastır · bütçeler ait olduğu yıl başlamadan önce onaylanır.

Aşama	Kural
Orta vadeli program (md. 16)	Cumhurbaşkanı en geç **Eylül ayının ilk haftası sonuna** kadar; makro politikalar, **gelecek üç yılın** gelir-gider tahminleri, ödenek teklif tavanları.
Bütçeyi hazırlayan	**Cumhurbaşkanlığı** merkezî yönetim bütçe kanunu teklifini hazırlar ve koordinasyonu sağlar.
TBMM'ye sunuş (md. 18)	Malî yılbaşından **en az 75 gün önce** Cumhurbaşkanı tarafından; eklerinde bütçe gerekçesi, yıllık ekonomik rapor, vazgeçilen gelirler cetveli, kamu borç yönetimi raporu vb.
Malî yıl	**Takvim yılı** (1 Ocak - 31 Aralık). Mahsup işlemleri malî yılın bitimini izleyen **1 ay** içinde; zorunlu hâlde bütçe giderleri için **1 ay**, diğerleri için **2 ay** uzatılabilir (md. 51).

3 Ödenekler, Yüklenmeler ve Harcama Süreci

Konu	Kural
Ödenek kullanımı (md. 20)	Genel bütçeli idareler **ayrıntılı harcama programı** hazırlar, Cumhurbaşkanlığına vize ettirir; ödenekler serbest bırakma oranlarına göre kullanılır.
Ödenek aktarması (md. 21)	İdareler arası aktarma **kanunla**; ancak genel bütçe ödeneklerinin **%10'unu** geçmemek üzere esaslar bütçe kanununda belirlenir. Kurum **kendi bütçesi içinde** aktarılacak tertip ödeneğinin **%20'sine kadar** aktarma yapabilir.
Yedek ödenek (md. 23)	Genel bütçe ödeneklerinin **%2'sine kadar**; aktarma yetkisi **Cumhurbaşkanı**nda; dağılım yıl bitimini izleyen **15 gün** içinde ilan edilir.
Örtülü ödenek (md. 24)	Kapalı istihbarat-savunma, millî güvenlik, Devlet itibarı vb. için **Cumhurbaşkanlığı bütçesine** konur; genel bütçe başlangıç ödeneklerinin **binde beşini** geçemez; Cumhurbaşkanının ve ailesinin kişisel harcamaları ile siyasi parti ihtiyaçlarında kullanılamaz.
Yüklenme (md. 26)	Geleceğe yönelik ödeme yükümlülüğüne girmek; **yeterli ödeneği olmayan** işe yüklenmeye girişilemez; süre kural olarak malî yılla sınırlıdır.
Ertesi yıla geçen yüklenme (md. 27)	Sürekliliği olan işlerde ödeneğin **%50'sine kadar**, izleyen yılın **Haziranı**nı ve **12 ayı** aşmamak üzere, **üst yönetici onayıyla**.
Gelecek yıllara yaygın yüklenme (md. 28)	Bir malî yılda tamamlanamayacak **yatırım projeleri** için.

Oran ezberi: kurumlar arası aktarma sınırı **%10** · kurum içi aktarma **%20** · yedek ödenek **%2** · örtülü ödenek **binde 5** · ertesi yıla geçen yüklenme **%50** · yükleniciye avans **%30**.

evrakburada.com

4 Gelirler, Faaliyet Raporu ve Kesin Hesap

75 gün kuralı iki yerde: bütçe teklifi malî yılbaşından **en az 75 gün önce** TBMM'ye · Sayıştay genel uygunluk bildirimini kesin hesap teklifinden itibaren **en geç 75 gün** içinde sunar.

5 İç Kontrol, İç Denetim, Dış Denetim ve Kamu Zararı

Yaptırım	Kural
Ödenek üstü harcama (md. 70)	Kamu zararı oluşmasa bile bütçeye, harcama programına veya ödenek miktarına aykırı harcama talimatı veren harcama yetkilisine, bir aylık net ödemeler toplamının **iki katına kadar** para cezası.
Zamanaşımı (md. 74)	Fiilin işlendiği yılı izleyen malî yılın başından itibaren **onuncu yılın sonuna** kadar tespit ve tahsil edilemeyen kamu zararı ve para cezaları zamanaşımına uğrar.

Ezber: iç denetim = **bağımsız güvence + danışmanlık** · dış denetim = **Sayıştay, harcama sonrası** · iç denetim programını **üst yönetici onaylar** · İDKK **7 üye** · kamu zararı zamanaşımı **10 yıl** · ödenek üstü harcama cezası **2 aylık net ödeme**.

evrakburada.com

★ 5018 Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol — Sınavda En Vurucu Noktalar

Son tekrar listesi

1. Amaç: **hesap verebilirlik, malî saydamlık**, kaynakların **etkili, ekonomik, verimli** kullanımı. Hükümlerin çoğu **1.1.2005**'te yürürlüğe girdi.
2. Cetveller: **(I)** genel bütçeli (MEB burada) · **(II)** özel bütçeli · **(III)** düzenleyici ve denetleyici · **(IV)** sosyal güvenlik. Merkezî yönetim = **I, II, III**.
3. Stratejik plan **katılımcı yöntemlerle** hazırlanır; bakanlıklarda üst yönetici **Cumhurbaşkanınca** belirlenir.
4. Bütçe ilkeleri: gelir-gider **gayri safi** gösterilir · belirli gelir belirli gidere **tahsis edilmez** · gelir-gider **denkliği** esastır.
5. Merkezî yönetim bütçe kanunu teklifini **Cumhurbaşkanlığı** hazırlar; orta vadeli program **Eylülün ilk haftası** sonuna kadar, **3 yıllık**.
6. Malî yıl = **takvim yılı**; ödenekler **ayrıntılı harcama programı ve serbest bırakma oranlarına** göre kullanılır.
7. Yedek ödenekten aktarmaya **Cumhurbaşkanı** yetkili; dağılım yıl bitiminden sonraki **15 günde** ilan edilir.
8. Örtülü ödenek **Cumhurbaşkanlığı bütçesinde**; kişisel harcama ve **siyasi parti** ihtiyaçlarında kullanılamaz.
9. Ertesi yıla geçen yüklenmeye **üst yönetici** onayıyla girilir.
10. Harcama, **harcama yetkilisinin talimatıyla** yapılır; gider **ödeme emrinin imzalanıp hak sahibine ödenmesiyle** gerçekleşir.
11. Yükleniciye bütçe dışı avans en çok **%30**; vergi, resim, harç **kanunla** konur.
12. İdare faaliyet raporunu **üst yönetici** düzenler; örnekleri **Sayıştay ve Cumhurbaşkanlığına** gider.
13. Kesin hesap teklifini **Hazine ve Maliye Bakanlığı** hazırlar, izleyen yılın **Haziran sonuna** kadar sunulur; genel uygunluk bildirimini **Sayıştay 75 günde** sunar.
14. İç denetim = bağımsız, nesnel **güvence ve danışmanlık**; program **üst yönetici** onayıyla; İç Denetim Koordinasyon Kurulu **7 üye**.
15. Dış denetim: **Sayıştay**, **harcama sonrası**, sonuçlar **TBMM**'ye raporlanır.
16. Ödenek üstü harcama talimatı: **bir aylık net ödemenin 2 katına kadar** para cezası; kamu zararı zamanaşımı **10 yıl**.

Oran / süre	Ne?
%2	Yedek ödenek
Binde 5	Örtülü ödenek
%20	Kurum içi ödenek aktarması
%30	Yükleniciye bütçe dışı avans
75 gün	Bütçe teklifinin sunulması / genel uygunluk bildirimi
10 yıl	Kamu zararı zamanaşımı

Karıştırılanlar / soru tuzakları

1. Avans **%30**; **%50** ertesi yıla geçen yüklenme oranıdır.
2. Faaliyet raporunu **üst yönetici**, kesin hesabı **Hazine ve Maliye**, genel uygunluk bildirimini **Sayıştay** hazırlar.
3. İç kontrol iç denetimi **kapsar**; dış denetim yalnız Sayıştaydır.

evrakburada.com